

PLECAREA LA ȘCOALĂ

Măine se deschid școlile. Nu cred să fi așteptat cineva ziua asta ca mine. Noaptea, care trebuie să-i facă loc pe pământ, rămâne albă. Nu pot să închid ochii. Un frământ, o nerăbdare ciudată îmi fură somnul. Când zorile surâd la ferestre, sar din așternut și primul meu gând e să aflu cât e ceasul. Pendula, draga mea prietenă, mi l-a ghicit. Bate patru lovituri sonore, prelungi, care răsună prin toată ființa mea. Peste o oră plec cu tata la Craiova.

Toți ai casei s-au trezit. În sufragerie, ceaiul mă așteaptă fierbinte. Îl sorb în grabă. Mama, care îmi pregătește de trei zile bagajele, tot mai găsește câte ceva de pus. E îngrijorată și tristă, de parcă m-aș duce la război. Îmi dă mereu sfaturi cum să mă păzesc de răceală, de colegi răi și de altele.

Vine și tata. Mama îi spune:

— Stroe, trebuie neapărat să vorbești cu directorul să-l supravegheze îndeaproape.

Tata încuviințează tăcut. Pare cam plictisit de atâtea stăruințe. Îl cunoaște pe directorul liceului, au fost colegi de facultate. Asta nu-i rău deloc.

Cobor în curtea casei. Afară e răcoare și umed. Simt un fior de gheață prin șira spinării. Încă nu s-a crăpat de ziuă. Văzduhul e o umbră deasă care topește zările. Dealul

din spatele casei arată ca o matahală apocaliptică, gata să se năpustească asupra mea.

Grivei, dulăul, răsare deodată ca din pământ, se gudură și sare cu picioarele pe mine. Îl cert, dar lui nu-i pasă. O zbughește prin ogradă, răsfățat. Alerg după el, fără să-l prind. Latră voios și-i pare bine de joacă. L-aș lua cu mine la oraș, dar nu se poate. E în stare să sfâșie oamenii de acolo, sălbaticul, căci nu prea știe multe.

Mă abat pe la grajd. Moș Ioniță a scos trăsura din șopron. Acum înhamă caii și pufăie tacticos din lulea.

— Bună dimineața, moșule!

— Mulțumim dumitale... Te sculași cu noaptea-n cap, ai?

— Ce să fac, moș Ioniță? Trebuie să mă duc la școală.

— Hei, domnișorule, e bună învățătura. Pe vremea mea nu se pomenea de așa ceva.

Grivei nu se astâmpără. Latră mereu la caii care se sperie și azvârlă cu picioarele.

— Marș d-aici, jigodie! îl gonește moș Ioniță.

Pe urmă, trage trăsura în fața intrării. Coboară și tata, însoțit de mama.

— Grig, n-ai uitat nimic?

— Nu, măicuță!

Îmi iau rămas-bun. Ea mă îmbrățișează și-și șterge pe furiș lacrimile, să n-o vadă tata. Îmi spune la ureche:

— Să-mi scrii, Grig, în fiecare săptămână. Și ferește-te să nu răcești.

Îi făgăduiesc totul, ba îmi pun în minte să-i scriu de două ori pe săptămână. Simt cum îmi strecoară ceva în buzunar. Trebuie să fie niscai bănișori.

Înainte de a pleca, mă pune să-mi fac cruce și îmi înfășoară un șal în jurul gâtului.

Pornim. Flutur batista. Mama face la fel. Grivei latră și se cațără pe garduri, dar nu le poate sări: sunt prea înalte.

De la Dimești până la oraș e cale de câteva ceasuri. Am bătut-o de multe ori. Mi-a plăcut întotdeauna, mai ales când e vreme bună. Și ziua de azi arată a fi frumoasă.

Nu vorbim nimic. E ciudat lucrul ăsta, dar cu tata nu mă pricep să vorbesc. Dacă nu mă întreabă, nu știu ce să-i spun, nu-mi vine nimic în minte. Poate din cauză că e rece, închis, ca un diplomat. Mă contrazice mereu, din te miri ce, opunându-mi argumente pe care nu i le pot răsturna... În logică, e foarte tare, nu mă pot măsura cu el. Orice-i spun, parcă ar fi o prostie care trebuie doborâtă. Tot mai bine-i să nu vorbim. Așa am răgaz să fiu mai mult în tovărășia gândurilor mele.

Sunt vesel. Pentru mine începe o viață nouă, necunoscută. Cu școala mea e o poveste întreagă. Primele două clase gimnaziale le-am trecut, în particular, la Londra. A treia am dat-o la Geneva, unde ne-am mutat după aceea. A patra am isprăvit-o – tot ca pregătit în particular – la București, iar a cincea și a șasea, la Paris.

În timpul învățaturii, m-a ajutat mama, iar la matematici, fiindcă nu se pricepea, mi-a luat preparatori când englezi, când francezi, după cum găsea. Pe la începutul verii, ne-am întors în țară, instalându-ne la Dimești; după cât am înțeles, pentru mai multă vreme.

Mama ar fi vrut să dau și clasa a VII-a tot în particular, și chiar îmi găsisese un preparator, dar tata s-a împotrivit. El susținea că-i mai bine să urmez la zi, să mă obișnuiesc și eu să trăiesc în lume, nu legat toată ziua de fustele mamei.

Din cauza asta părinții s-au certat. Câteva săptămâni nu și-au vorbit deloc. În cele din urmă, mama n-a avut încotro

și a trebuit să se supună. Mai ales că, de rândul acesta, nici eu nu-i dădeam dreptate.

Câteodată mă apucă o neliniște ciudată. Cum o fi să urmezi la școală? Îmi închipui că trebuie să fie tare plăcut. În primul rând, te bucuri de libertate, în al doilea rând, îți faci prieteni câți vrei și, mai ales, te plimbi nesupravegheat pe unde ai poftă. E puțin lucru? Pentru mine astă-vară era o sărbătoare când plecam în oraș singur de capul meu. În sfârșit, îmi trec prin minte o grămadă de lucruri.

După o oră și mai bine de tăcere, tata mă întreabă:

— Ți-e răcoare, Grigore?

— Nu.

Tăcem din nou, fiecare cu gândurile lui. Mă uit cum iese soarele de sub pământ. E roșu ca arama topită; toată bucata de cer din jurul lui s-a aprins și arde mocnit ca jăraticul. Văzduhul se umple de lumină proaspătă și caldă. Mă simt înviorat, mândru și atât de mare, încât nu mai încap în mine. Mă dor ochii de atâta strălucire. Întorc capul: uite că și caii au simțit ceva, pentru că îndeamnă la drum mai sprinteni și mai voioși. Nici nu prind de veste când soarele se ridică de-o suliță pe cer. Acum nu mai e roșu, ci sclipitor ca argintul viu, încât nu poți să te uiți la el mai mult de o clipă.

Trecem prin pădurea Cotmeana. Un iepure țâșnește dintr-un tufiș, ne taie scurt calea și se face nevăzut. Moș Ioniță tresare de pe capră:

— Pii! Cum de n-avusei o flintă, că-i făceam de petrecanie!

Tata nu se clintește, rămâne tăcut și nepăsător, parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Mă uit la copacii care țin tovărășie șoselei. Sunt triști și amărați pentru că frunzele lor au început să ruginească și multe cad moarte la poalele lor ca într-un țintirim.

Elevul Dima dintr-a șaptea

Las capul ușor pe spate, sprijinit de pernele trăsorii. Apoi închid pleoapele și mă cufund în lumea visurilor mele. Ea nu seamănă deloc cu viața searbădă pe care o duc.

Vreau să mă gândesc la Alina. E departe de mine, nu știe ce dor mi-i de ea...

Mă las în voia închipuirii și retrăiesc împrejurările atât de minunate în care am cunoscut-o...

ALINA BARBU

În vara asta, nu mult după întoarcerea noastră de la Paris, am plecat cu mama la București, căci voia să se arate unui medic.

În tren am intrat într-un compartiment de clasa întâi, unde mai era o doamnă pe care mama o cunoștea. Un timp am ascultat conversația celor două prietene, dar m-am plictisit curând. Vrând să citesc ceva ca să-mi omor timpul, m-am ridicat să umblu în servietă unde aveam o revistă literară. În clipa aceea, am zărit o carte rezemată de peretele canapelei. Am luat-o în mână și m-am uitat la titlu. Era o carte franțuzească, din colecția „Nelson”: *Le Disciple* de Paul Bourget.

Am întrebat-o politicoș pe doamna din compartiment:

— Este cartea dumneavoastră?

— Nu-i a mea... mi-a răspuns. Se vede că a uitat-o un tânăr care a coborât la Piatra-Olt.

Norocul meu!

M-am așezat din nou și m-am apucat să răsfoiesc romanul. Dintre file a lunecat deodată o fotografie de mărimea unei cărți poștale, înfățișând-o pe cântăreața Alina Barbu în *Traviata*. Pe dos erau câteva rânduri, cu scris mărunt și dezordonat de femeie răsfățată:

Dragului meu Grig, pe veci a ta, Alina.

Am tresărit, înspăimântat de această descoperire. Dădusem, fără să vreau, peste un mare secret. Pe urmă, m-am mirat: și pe el îl chema tot Grig, ca pe mine. Uite, întâmplarea a uneltit ca tocmai eu să dau peste dedicația asta, ca și când mie mi-ar fi adresat-o Alina...

M-am uitat lacom la fotografie și nu mă săturam privind-o: înaltă, mlădioasă ca o trestie, cu părul și ochii negri. Surâdea, și pe fața ei se lăsase o lumină, totuna cu farmecul. Parcă fusese într-adins creată pe gustul meu. O ciudă mare m-a răscolit ca o revoltă: de ce nu sunt eu Grig acela?... Aș fi iubit-o mult, aș fi făcut orice pentru ea. Nu e puțin lucru să te iubească o cântăreață celebră ca Alina. Te-ar invidia toți prietenii și cunoscuții, iar celelalte fete ar crăpa de ciudă.

Când voi ajunge student, voi face pe dracu-n patru să devin iubitul unei actrițe celebre, ca să mă plimb la braț cu ea pe Calea Victoriei.

Fără doar și poate că trebuie să existe la București și alte actrițe tot atât de fermecătoare ca Alina Barbu...

Mi-am luat inima în dinți și-am întrebat-o pe doamna care ne ținea tovărășie:

— Era frumos tânărul care a uitat cartea?

Atât mama, cât și prietena ei au rămas surprinse de întrebarea mea, fiindcă părea, ce-i drept, cam nelalocul ei.

— Ce te interesează pe tine? m-a descusut mama.

— Sunt curios să știu...

— Nu mi s-a părut deloc... răpitor... a surâs doamna. Dacă nu era elegant îmbrăcat, ar fi fost chiar urât. Dar un bărbat nu trebuie să fie decât puțin mai chipeș decât dracul...

Am râs de comparație și mi-a părut bine că Grig acela era urât și poate chiar respingător.

Am stat în capitală vreo zece zile, până când mama a isprăvit tratamentul. Pe toate gardurile erau lipite afișe mari, colorate cu litere de-o șchioapă, care anunțau *Traviata* la Opera Română, cu Alina Barbu în rolul principal. Mai figurau pe afiș și alți cântăreți celebri, ca Dimăncescu-Basu sau Daria Ropală, însă numele ei era tipărit cu literele cele mai mari.

Am rugat-o pe mama să mergem la Operă, dar ea avea alte treburi, așa că mi-a dat voie să mă duc singur. Ardeam de nerăbdare s-o văd pe Alina Barbu, și cele zece minute care s-au scurs până să se ridice cortina mi s-au părut tot atâtea veacuri.

Când a intrat în scenă, ușoară, cu pași de fulg și înveșmântată într-o rochie vaporosă ca de zăpadă, am deschis ochii mirat, mari cât porțile unei cetăți, ca s-o trec în ființa mea. Era mult mai răpitoare decât în fotografie și frumusețea ei stârnea un freamăt în public, asemănător cu extazul. Cum a început să cânte, cu un glas de clinchet, cu triluri de privighetoare, m-au trecut fiorii. Părea așa de ireală în desăvârșirea ei, încât de multe ori mă întrebam dacă nu visez un vis cu o zână care îi cântă logodnicului ei, în palatul de cleștar, din fundul mării...

Dar nu era vis. Alina Barbu exista în realitate și numai eu știam pe cine iubește. De la un timp, nici nu mai luam seama de ceilalți interpreți și mă gândeam în neștire în ce fel i-o fi șoptind lui Grig al ei „te iubesc” și de câte ori s-or fi sărutând amândoi într-o noapte.

Când s-a lăsat cortina, am aplaudat ca un smintit. Ea a prins de veste, s-a uitat o clipă la mine și chiar mi-a surâs... Poate mi s-a părut, fiindcă prea îi cerșeam privirea. Nu știu bine...

Oricum, pluteam în fericire, asta-i sigur. Am vrut să-i duc fotografia găsită, numai ca s-o văd și să-i vorbesc. Dar n-am îndrăznit. Mi s-a părut ceva supranatural, să fie numai la doi pași de mine...

În timpul antractului, m-am întâlnit cu Tiberiu, băiatul preotului Doncea de la noi, care urmează liceul la București. Ne cunoșteam de când eram mici.

— Ce-i cu tine, Grig, pe-aici? Când te-ai întors în țară?

— De câteva luni.

— Stai la București sau ești numai în trecere?

— Stau la Dimești, dar vin destul de des în capitală, l-am mințit, fără niciun motiv, de altfel.

Își pusese un costum nou-nouț și-și netezea mereu freza, privindu-se neconținut într-o oglindă cât toate zilele, spânzurată de peretele holului. Tot timpul mi s-a lăudat că se prăpădesc fetele după el, că o studentă de la Litere era cât p-aci să se sinucidă din pricina lui și că-i scrie aproape în fiecare zi câte opt pagini. Mi-a arătat chiar fotografia ei.

— Dar tu cum o duci cu amorul? m-a întrebat.

— Eu...?

Și-n clipa aceea mi-a fulgerat un gând năstrușnic prin minte.

— Eu, dragul meu, eu, hm... lucrez pe picior mare... Sunt încurcat cu o actriță celebră...

— Ei, lasă-mă că mor! Cu cine?

— Secret de stat!

— Aiurea! Dacă nu-mi spui înseamnă că mă duci cu zăhărelul.

— Îmi dai cuvântul de onoare că nu sufli nimănui o vorbă?

— Ai cuvântul meu.

— Sută-n sută?

— Zero absolut!

— Ei bine, ascultă, iubita mea e... Alina, i-am șoptit în mare taină.

— Care Alina?

— Alina Barbu, cântăreața... care alta?

Tiberiu a făcut ochii mari cât două cepe, apoi a pufnit în râs.

— Pe mine mă fraierești, tu? Vezi de altul, băiețuș!

— Ascultă, tipule, nu fi caraghios, l-am luat la rost. Nu e vorba de nicio „fraiereală”. Dacă vrei o dovadă, poftim...

Am scos din portmoneu fotografia Alinei și i-am arătat-o. El a citit aiurit dedicația scrisă pe verso, pufnind pe nas.

— Este sau nu este? l-am înfruntat victorios, gata să-l dărâm.

— Ia te uită ce crai de ghindă! Cum ai pus laba pe ea?

Mi-a plăcut tare mult exclamația amicului meu. N-am s-o uit niciodată.

— Asta e altă poveste, i-am răspuns privindu-l de sus.

Poate aș fi născocit la rezezeală o poveste, dar soneria a zbârnâit strident, iar noi ne-am despărțit în pripă, ca să ne reluăm locurile în sală.

În zilele următoare, am fost la încă două spectacole ale Alinei: *Boema* și *Madama Butterfly*, dar, de astă dată, cu mama.

De atunci o port mereu în gând pe Alina Barbu. Tot așa mi s-a întâmplat cu Lucile, frumoasa soție a lui Camille Desmoulins, unul dintre eroii Revoluției Franceze, pe când eram într-a V-a. I-am găsit portretul într-o carte de istorie și mi-a plăcut așa de mult, încât am rupt fila și-o păstram în portmoneu, ca s-o am întotdeauna la îndemână. Numai că săraca Lucile era moartă de mult, splendidul ei cap fusese retezat de ghilotină, din porunca lui Robespierre, pe când Alina Barbu trăiește, se bucură de viață, culege succese ori de câte ori apare pe scenă și a ajuns o mare vedetă.

Într-o noapte, pe când visam cu ochii deschiși, am plănuit cum să fac cunoștință cu ea. Peste doi ani, când voi fi student, mă voi duce la Operă cu un buchet mare de gladiole.

Ea, foarte intrigată, se va întreba cine-i tânărul care i-a dăruit florile. A doua seară îi voi trimite încă un buchet, și tot așa, vreme de o săptămână, până când, în sfârșit, îi voi strecura cartea mea de vizită: *Grigore Dima, student la Filozofie și Litere*. Cred că are s-o impresioneze teribil și atunci va trimite numaidecât după mine. Eu, de cum voi pune piciorul în cabina ei, am să cad în genunchi foarte teatral și am să-i spun cu tremolo în glas: „Zână din *O mie și una de nopți*, aștern inima mea zdrobită la picioarele tale!” Cred că e o frază de mare efect... Și-i a mea, n-am citit-o nicăieri. Alina îmi va întinde mâna ei de fildeș și, după ce mă voi ridica de jos, se va prăbuși la pieptul meu, gemând sfâșietor: „Cât te iubesc, Grig! De ce m-ai făcut să sufăr atâta timp? De ce nu te-ai arătat mai curând, om cu inimă de piatră ce ești!...” și ne vom săruta de sute de ori!

După asta va urma căsătoria. Dacă părinții mei se vor împotrivi să iau de nevastă o cântăreață celebră, voi prefera să fiu, mai degrabă, dezmoștenit decât să renunț la aleasa inimii mele.

Mai târziu mi s-a părut prea pueril planul de cucerire cu florile și prăbușirea în genunchi.

M-am apucat să-i scriu o scrisoare lungă, să-i declar deschis cât de mult o iubesc și cât de fericită aș face-o dacă s-ar mărita cu mine când voi ajunge student. Până atunci, să ne logodim în taină și să ne sărutăm doar. Trebuia, totodată, s-o previn să nu-l mai iubească pe acel Grig care-i uită fotografiile pretutindeni, fiindcă nu-i vrednic de ea. Să-l abandoneze cât de curând, căci e urât.

N-am izbutit să aștern niciun sfert din scrisoare. Nu-mi plăcea, frazele erau prea sărace, parcă le înveșmântasem în zdrențe. Am rupt-o în bucățele. Voiam să-i trimit Alinei un răvaș de dragoste cum nu s-a mai scris până astăzi.